

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

Biudžetinė įstaiga, Jogailos g. 14, LT-01116 Vilnius, tel. (8 5) 262 7797, faks. (8 5) 212 6492, el. p. taryba@kt.gov.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188668192

Lietuvos verslo konfederacijai
El. p. info@lvk.lt
ineta.rizgele@lvk.lt

2020-02-20 Nr. (2.16-35) 6V-20
Į 2019-12-05 Nr. 19-271IR; 2020-01-21
Nr. 20-011IR

DĖL JŪSŲ RAŠTO

Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba 2019 m. gruodžio 5 d. ir 2020 m. sausio 21 d. gavo Jūsų raštus, kuriuose atkreipėte dėmesį į ydingą reglamentavimą dėl sutarčių tarp asmens sveikatos priežiūros įstaigų (toliau – ASPĮ) ir teritorinių ligonių kasų (toliau – TLK) sudarymo tvarkos.

Informuojame, kad Konkurencijos taryba 2020 m. vasario 19 d. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai, atsakingai už sutarčių tarp ASPĮ ir TLK sudarymo tvarkos reglamentavimą, pateikė savo nuomonę, be kita ko nurodydama, kad nustatytas sutarčių tarp ASPĮ ir TLK tvarkos reguliavimas gali daryti neigiamą įtaką sąžiningos konkurencijos laisvės užtikrinimui ir vartotojų gerovei. Sveikatos apsaugos ministerijai pasiūlėme tobulinti reguliavimą taip, kad, viena vertus, būtų užtikrintas sutartis su TLK turinčių ASPĮ veiklos tęstinumas, tačiau, kita vertus, būtų sudarytos galimybės sutartis su TLK sudaryti ir toms ASPĮ, kurios sutarties su TLK prieš tai neturėjo arba atsidarė naują filialą.

Dėkojame už Jūsų pateiktus pastebėjimus ir įvardintas problemas. Norime patikinti, kad ūkio subjektų įžvalgos yra vienas iš tiesioginių rinkos pažinimo šaltinių ir yra vertingas indėlis į Konkurencijos tarybos kasdienį darbą. Tuo atveju, jei turėsite reikšmingos informacijos apie aukščiau įvardytą situaciją, maloniai prašome informuoti Konkurencijos tarybą, pateikiant atitinkamą informaciją su turimais įrodymais.

PRIDEDAMA. 2020-02-19 Konkurencijos tarybos raštas Nr. (2.30E-35)6V-258, elektroninio dokumento nuorašas, 5 lapai.

Viešųjų subjektų priežiūros grupės vadovė

Justina Paulauskaitė

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

Biudžetinė įstaiga, Jogailos g. 14, LT-01116 Vilnius, tel. (8 5) 262 7797, faks. (8 5) 212 6492, el. p. taryba@kt.gov.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188668192

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai 2020-02- Nr. (2.30E-35) 6V-
į 2020-01-17 Nr. (1.1.41-141)10- 322;
2020-02-04 Nr. (1.1-20-14) 10-650

Kopija:
Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai į 2019-12-13 Nr. S-4439

DĖL ATSTOVO DELEGAVIMO Į DARBO GRUPĘ, GALIOJANČIOS SUTARČIŲ SUDARYMO TARP ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGŲ IR TERITORINIŲ LIGONIŲ KASŲ TVARKOS IR LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO ĮSAKymo PAKEITIMO PROJEKTO

1. Dėl Konkurencijos tarybos atstovo delegavimo į Sveikatos apsaugos ministerijos sudaromą darbo grupę

(1) Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba gavo Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – Ministerija) 2020 m. vasario 4 d. raštą Nr. (1.1-20-14) 10-650, kuriame Konkurencijos tarybos prašoma deleguoti narius į Ministerijoje sudaromą darbo grupę pasiūlymams dėl Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo 26 straipsnyje įtvirtinto sutarčių sudarymo reglamentavimo tobulinimo pateikti (toliau – Darbo grupė).

(2) Sudaryti Darbo grupę buvo nuspręsta po 2020 m. sausio 16 d. Ministerijoje vykusio pasitarimo, suorganizuoto vykdant 2019 m. gruodžio 13 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanclerio pavedimą Nr. S-4439 Ministerijai išnagrinėti asociacijos „Investors’ Forum“ ir Lietuvos verslo konfederacijos raštuose keliamas problemas dėl sutarčių tarp asmens sveikatos priežiūros įstaigų (toliau – ASPĮ) ir teritorinių ligonių kasų (toliau – TLK) sudarymo (toliau – Pavedimas).

(3) Dėkojame Ministerijai už suteiktą galimybę paskirti savo atstovus į Darbo grupę. Pažymime, kad Konkurencijos taryba yra pasiruošusi bendradarbiauti su minėta Darbo grupe konkrečiais klausimais, susijusiais su Konkurencijos tarybos kompetencija, tačiau dėl nedidelių institucijos žmogiškųjų išteklių taryboje nėra eksperto, kuris galėtų nuolatos dalyvauti Darbo grupės veikloje. Todėl apgailestaujame pranešdami, kad neturime galimybių Konkurencijos tarybos atstovo paskirti į Ministerijos kuriamą Darbo grupę ir savo įžvalgas bei pasiūlymus dėl galiojančios sutarčių tarp ASPĮ ir TLK sudarymo tvarkos bei jos tobulinimo teikiame šiuo raštu.

2. Dėl galiojančios sutarčių tarp ASPĮ ir TLK sudarymo tvarkos ir Sveikatos apsaugos ministro įsakymo pakeitimo projekto

2.1. Konkurencijos tarybos pastebėjimai

(4) Atkreiptinas dėmesys, kad Konkurencijos taryba taip pat gavo Lietuvos verslo konfederacijos ir asociacijos „Investors’ Forum“¹ bei kitų rinkos dalyvių raštus (toliau – Raštai), kuriuose, be įvardytų problemų sudarant sutartis tarp ASPĮ ir TLK, pateiktos pastabos dėl Ministerijos parengto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. gruodžio 18 d. įsakymo

¹ Lietuvos verslo konfederacijos raštai: 2019 m. gruodžio 5 d. Nr. 19-271IR; 2019 m. gruodžio 18 d. Nr. 19-271IR; 2020-01-21 Nr. 20-011IR; 2019 m. gruodžio 5 d.; 2019 m. gruodžio 18 d. Asociacijos „Investors’ Forum“ raštai.

Nr. V-1051 „Dėl teritorinių ligonių kasų ir asmens sveikatos priežiūros įstaigų sutarčių sudarymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo projekto (toliau – Įsakymo projektas), be to, gavo ir Pavedimo Ministerijai kopiją.

(5) Konkurencijos taryba taip pat gavo Ministerijos 2020 m. sausio 17 d. atsakymą Nr. (1.1.41-141)10- 322 į Pavedimą, kuriame Ministerija nurodė, kad Pavedime nurodytų ūkio subjektų pastabų 2020 m. sausio 16 d. Ministerijoje vyko pasitarimas. Pasitarimo metu buvo sutarta, kad Įsakymo projektas turi būti tvirtinamas jame atsisakant besidubliuojančių Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 23 d. nutarimo Nr. 370 „Dėl Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis apmokamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo sąlygų sąrašo patvirtinimo“ nuostatų atkartojimo.

(6) Įsakymo projekto tikslas – patikslinti Teritorinių ligonių kasų ir asmens sveikatos priežiūros įstaigų sutarčių sudarymo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. V-1051 „Dėl Teritorinių ligonių kasų ir asmens sveikatos priežiūros įstaigų sutarčių sudarymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas), nuostatas, atsižvelgiant į tai, kad, be kitų teisės aktų, pasikeitė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 23 d. nutarimas Nr. 370, kuriuo patvirtintas „Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis apmokamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo sąlygų sąrašas“ (toliau – Sąlygų sąrašas).

(7) Įtvirtinus Įsakymo projektu siūlomus pakeitimus, Aprašas numatys, kad ASPĮ prašyme sudaryti sutartį su TLK nurodytos paslaugos, už kurių teikimą ASPĮ licencijoje nurodytu asmens sveikatos priežiūros veiklos adresu einamaisiais metais atitinkama TLK PSDF biudžeto lėšų nebus mokėjusi, bus tikrinamos papildomai. Šios paslaugos turės atitikti TLK veiklos zonos vartojimo rodiklius ir kitus papildomus reikalavimus.

(8) Vadovaujantis šiuo metu galiojančiu Aprašu, sutartys tarp ASPĮ ir TLK sudaromos vieniems kalendoriniams metams (nuo sausio 1 dienos iki gruodžio 31 dienos) (priėmus Įsakymo projekto siūlymus, tam tikroms paslaugoms teikti sutartys būtų sudaromos trejiems metams). Jei iki sutarties galiojimo pabaigos nė viena iš sutarties šalių raštu nepareiškia noro nutraukti sutartį, sutartis pratęsiama automatiškai dar vieneriems metams (įgyvendinus Įsakymo projekto siūlymus, ASPĮ taip pat privalės iki lapkričio 1 d. pateikti prašymą sudaryti naują sutartį).

(9) Atkreiptinas dėmesys, kad Įsakymo projekte nurodyti reikalavimai ASPĮ sutarčių sudarymui su TLK jau yra numatyti Sąlygų sąrašė ir Įsakymo projektu tik atliekamas Aprašo tikslinimas pagal galiojantį reglamentavimą. Tačiau Konkurencijos tarybai kyla abejonių (argumentai pateikiami toliau), ar galiojantis reglamentavimas neapriboja sutarčių su TLK neturėjusių ASPĮ (ar turėjusių, tačiau kitu veiklos adresu įkūrusių naujus filialus) galimybių sudaryti sutartis su TLK dėl PSDF biudžeto lėšomis apmokamų paslaugų teikimo.

(10) Konkurencijos tarybos vertinimu, esamu reguliavimu sutarčių su TLK neturėjusios ASPĮ (ar kitu veiklos adresu atsidariusios naujus filialus) yra nepalankesnėje situacijoje lyginant su sutartis su TLK jau turinčiomis ASPĮ, nes pastarųjų sutartys su TLK pratęsiamos automatiškai (jeigu nė viena šalis tam neprieštarauja). Geresnės sąlygos minėtoms ASPĮ išliks ir priėmus Įsakymo projekto siūlymus, joms tereiks iki lapkričio 1 d. pateikti prašymą sudaryti naują sutartį. Tačiau sutarties neturėjusios ASPĮ (ar kitu veiklos adresu atsidariusios naują filialą) sutartį su TLK gali pasirašyti tik tuo atveju, jeigu, be sąlygų, nurodytų Sąlygų sąrašo 1–10 punktuose, ASPĮ ketinamų teikti paslaugų² TLK veiklos zonos (savivaldybės) vartojimo rodiklis³ yra 10 procentų (ir daugiau) mažesnis nei šalies vidurkis, taip pat jeigu faktinis slaugos ir palaikomojo gydymo lovų skaičius, tenkantis 1 000 savivaldybės gyventojų, neviršija tai savivaldybei pagal gyventojų amžiaus struktūrą apskaičiuoto lovų skaičiaus, kai bendras šalies rodiklis yra 3 lovos 1 000 gyventojų, be to, jei stacionarinės paliatyviosios pagalbos lovų skaičius, tenkantis 100 tūkst. savivaldybės gyventojų, neviršija 12 lovų 100 tūkst. gyventojų.

² Pagal Sąlygų sąrašą tai stacionarinės paslaugos (išskyrus palaikomojo gydymo ir slaugos bei stacionarines paliatyviosios pagalbos paslaugas), brangieji tyrimai ir procedūros; kitos PSDF biudžeto lėšomis apmokamos paslaugos.

³ Kaip nurodyta Sąlygų sąrašė, rodiklio reikšmė apskaičiuojama TLK veiklos zonos (savivaldybės) ASPĮ per metus suteiktų paslaugų kiekį dalijant iš TLK veiklos zonos (savivaldybės) gyventojų skaičiaus ir dauginant iš 100.

(11) Konkurencijos taryba mano, kad esant minėtam reguliavimui tam tikrose daug ASPĮ turinčiose TLK veiklos zonose gali susidaryti tokia situacija, kai sutarčių su TLK neturėjusioms ar naujus filialus atsidariusioms ASPĮ eilę metų nepavyks sudaryti sutarčių. Akivaizdu, kad tokia situacija stipriai apribotų konkurenciją tarp ūkio subjektų rinkoje. Suprantama, kad sutartis su TLK turinčios ASPĮ investavo daug finansinių ir žmogiškųjų išteklių į savo veiklą ir PSDF lėšų netekimas jų veiklą galėtų gerokai apsunkinti, todėl svarbu užtikrinti tokių ASPĮ tęstinumą, tačiau jokių būdu neužkertant kelio rinkoje įsitvirtinti ir kitoms ASPĮ. Todėl Konkurencijos tarybai kyla abejonių, kodėl pasirinktas toks modelis, kai sutartys su ASPĮ gali būti pratęsimos pilna apimtimi. Kodėl atėjus sutarčių pasirašymo (pratęsimo) metui sutartys negalėtų būti pratęsimos tik dėl dalies PSDF lėšų (pavyzdžiui, ASPĮ ir jų teikiamų paslaugų rotacijos principu), o dėl kitos dalies PSDF lėšų organizuojama konkurencinga procedūra, leidžiant visoms ASPĮ vienodai varžytis pagal paslaugų kokybę, novatoriškumą ir kitus kriterijus.

(12) Konstitucinis Teismas pateikdamas išaiškinimą, susijusį su teise į sveikatos priežiūrą, nurodė, kad „Valstybė, turinti pareigą sukurti visuomenės solidarumu pagrįstą sveikatos priežiūros finansavimo viešosiomis lėšomis sistemą, <...> privalo pasirūpinti ir tuo, kad šios lėšos būtų naudojamos atsakingai ir racionaliai. <...> įstatymų leidėjui kyla pareiga nustatyti tokį sveikatos priežiūros paslaugų finansavimo privalomojo sveikatos draudimo lėšomis teisinį reguliavimą, kuriuo būtų sudarytos prielaidos valstybei šį finansavimą planuoti ir lėšas sveikatos priežiūros įstaigoms paskirstyti taip, kad, nepaneigiant valstybės priedermės remti privačia nuosavybės teise pagrįstas visuomenei naudingas ūkines pastangas ir iniciatyvą, sąžiningos sveikatos priežiūros įstaigų konkurencijos, sveikatos priežiūros paslaugų vartotojo (paciento) teisės pasirinkti sveikatos priežiūros įstaigą, būtų užtikrinta aukšta šiomis lėšomis finansuojamų sveikatos priežiūros paslaugų kokybė ir pakankamas prieinamumas <...>“⁴.

(13) Vadovaujantis Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (toliau – EBPO) Poveikio konkurencijai nustatymo gairėmis⁵, konkurencija sveikatos priežiūros sistemoje yra tas elementas, kuris gerina paslaugų kokybę ir prieinamumą vartotojams. Nacionalinės sveikatos apsaugos sistemos, finansuojamos PSDF lėšomis, specifika yra riboti ištekliai, tad konkurencijos elementu turi būti naudojamas ir siekiant efektyviai panaudoti PSDF lėšas. Remiantis EBPO forumo „Konkurencija ligoninių paslaugose“⁶ išvadomis, ligoninių paslaugų rinkose, paremtose privalomojo draudimo sistema, konkurencija didina paslaugų kokybę ir skatina efektyviai naudoti ribotus išteklius; išvadose taip pat akcentuojama paciento galimybė pasirinkti ne tik tarp valstybinių gydymo įstaigų, bet ir tai, kad pacientai turėtų galimybę rinktis tarp valstybinių ir privačių gydymo įstaigų.

(14) Dėl aukščiau nurodytų aplinkybių Konkurencijos taryba mano, kad Ministerijos nustatytas teisinis reguliavimas, kuomet sutartys su jas turėjusiomis ASPĮ iš naujo sudaromos palankesnėmis sąlygomis nei su tomis, kurios prieš tai sutarties neturėjo arba kitu veiklos adresu atidarė naują filialą, neskatina ASPĮ konkuruoti tarpusavyje, taigi ir stengtis didinti paslaugų kokybę (ypač tų, su kuriomis sutartys kasmet pratęsimos). Esant minėtam reguliavimui nukenčia ir vartotojai, kuriems galimai užkertamas kelias gauti aukščiausios kokybės paslaugas, kokias jie galėtų gauti, jeigu ASPĮ konkuruotų lygiomis sąlygomis.

2.2. Konkurencijos tarybos pasiūlymai

(15) Atsižvelgiant į tai, kad nagrinėjamas reguliavimas gali daryti neigiamą įtaką sąžiningos konkurencijos laisvės užtikrinimui ir vartotojų gerovei, Konkurencijos taryba siūlo reglamentavimą tobulinti taip, kad siekis užtikrinti sutartis su TLK turinčių ASPĮ veiklos tęstinumą neapsunkintų galimybių sutartis su TLK sudaryti toms ASPĮ, kurios sutarties su TLK prieš tai neturėjo arba

4 2014 m. vasario 26 d. Lietuvos Respublikos Konstitucinio teismo sprendimas „Dėl Lietuvos Respublikos Konstitucinio teismo 2013 m. gegužės 16 d. nutarimo nuostatų išaiškinimo“, Bylos Nr. 47/2009-131/2010. Prieiga per: <http://www.lrkt.lt/lt/teismo-aktai/paieska/135/ta36/content>

5 EBPO parengtos Poveikio konkurencijai nustatymo gairės. Prieiga per: <http://www.oecd.org/daf/competition/45544507.pdf>

6 EBPO forumo „Konkurencija ligoninių paslaugose“ organizuoto forumo išvados. Prieiga per: [http://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=DAF/COMP\(2012\)9&docLanguage=En](http://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=DAF/COMP(2012)9&docLanguage=En)

atsidarė naują filialą. Atitinkamai, Konkurencijos taryba siūlo atsisakyti tvarkos, pagal kurią sutartys tarp TLK ir ASPĮ gali būti pratęsimos iš esmės su visomis prieš tai jas turėjusiomis ASPĮ ir numatyti, kad dėl dalies PSDF lėšų kaskart visos ASPĮ galėtų varžytis vienodomis sąlygomis. Apie priimtus sprendimus, prašome informuoti Konkurencijos tarybą **iki 2020 m. kovo 4 d.**

(16) Nuoširdžiai tikimės Ministerijos bendradarbiavimo saugant sąžiningos konkurencijos laisvę bei vartotojų gerovę.

(17) Jeigu kiltų neaiškumų ar papildomų klausimų, maloniai prašome kreiptis žemiau nurodytais kontaktais.

Pirmininkas

Šarūnas Keserauskas

Milda Liutkevičienė, tel. (8 5) 262 6658 el. p. Milda.Liutkeviciene@kt.gov.lt

NUORAŠAS TIKRAS

DETALŲ METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba 188668192, Jogailos g. 14, Vilnius 01116
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL ATSTOVO DELEGAVIMO Į DARBO GRUPĘ, GALIOJANČIOS SUTARČIŲ SUDARYMO TARP ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGŲ IR TERITORINIŲ LIGONIŲ KASŲ TVARKOS IR LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO ĮSAKYMO PAKEITIMO PROJEKTO
Dokumento registracijos data ir numeris	2020-02-19 Nr. (2.30E-35)6V-258
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Šarūnas Keserauskas, Pirmininkas, Konkurencijos tarybos nariai
Sertifikatas išduotas	ŠARŪNAS, KESERAUSKAS LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2020-02-19 09:53:59 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2020-02-19 09:54:35 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2019-08-17 10:11:18 – 2024-08-15 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba, i.k. 188668192 LT", sertifikatas galioja nuo 2018-12-27 13:51:05 iki 2021-12-26 13:51:05
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema Avilys, versija 3.5.21
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2020-02-19 10:00:45)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2020-02-19 10:00:45 Dokumentų valdymo sistema Avilys

NUORAŠAS TIKRAS

Konkurencijos tarybos
vyriausioji specialistė

Giedrė Stražienė

2020-02-20